

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 06 0 K 009087 16 Kž
Sarajevo, 09.08.2017.godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija dr. Ljiljane Filipović kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i Slavka Marića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šeta kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog S.M., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbi kantonalnog tužitelja iz Travnika izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 009087 16 K od 26.09.2016.godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.08.2017. godine, u prisustvu federalne tužiteljice Suade Salkić a u odsutnosti optuženog S.M. i njegovog branitelja, advokata A.L., donio je

R J E Š E N J E

Žalba kantonalnog tužitelja iz Travnika se djelimično uvažava, pa se presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 009087 16 K od 26.09.2016.godine ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj broj 06 0 K 009087 16 K od 26.09.2016.godine, optuženi S.M. je na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (preuzetog KZ SFRJ). Na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH određeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava. Na osnovu člana 212. stav 4. ZKP FBiH oštećeni R.T. i Z.P. su sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućeni na građansku parnicu.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz Travnika (kantonalni tužitelj) zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa predlaže da se žalba uvaži i pobijana presuda ukine te predmet vrati prvostepenom sudu radi novog pretresa ili da se pobijana presuda preinači na način da se optuženi S.M. oglasi krivim zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ. Istovremeno je tražio da se, shodno odredbi člana 319. ZKP FBiH, nadležno tužiteljstvo obavijesti o sjednici vijeća.

Branitelj optuženog S.M., advokat A.L. iz T., je u odgovoru na žalbu kantonalnog tužitelja osporio sve navode iz te žalbe i predložio da se žalba odbije kao neosnovana a prvostepena presuda potvrdi.

Federalni tužitelj je podneskom broj T06 KTRZZ 0009241 16 od 27.12.2016. godine predložio da se žalba kantonalnog tužitelja uvaži i prvostepena presuda ukine a predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana shodno članu 319. stav 3. ZKP FBiH u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog S.M. i njegovog branitelja, advokata A.L. iz T., federalna tužiteljica je izložila žalbu kantonalnog tužitelja, te istakla da ostaje u cijelosti kod svih navoda iz podnesene žalbe kao i navoda i prijedloga iz podneska od 27.12.2016. godine.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti, u smislu člana 321. ZKP FBiH, tj. da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH u žalbi kantonalnog tužitelja se ističe da je prvostepeni sud donio pobijanu presudu koristeći dokaze koje nije mogao koristiti s obzirom da je u toku glavnog pretresa bio prigovor optužbe da se određeni dokazi ne mogu koristiti. Pri tome se u žalbi ističe da se radi prvenstveno o iskazima okrivljenih S.T. i R.T. datim u postupku pred Okružnim vojnim sudom i izjavama svjedoka S.F. i A.S.1. Prema stavu kantonalnog tužitelja, dokazi na koje je prigovorila optužba se nisu mogli koristiti zato što o istaknutim prigovorima na glavnom pretresu sud nije donio odluku o usvajanju ili odbijanju prigovora optužbe niti su ti prigovori riješeni u pobijanoj presudi iako se na te dokaze poziva prvostepeni sud.

Međutim, ZKP FBiH ne sadrži odredbu kojom izričito propisuje da se na dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu, na koje je stranka u postupku istakla prigovore, ne može zasnivati sudska odluka ili da su ti dokazi nezakoniti zato što sud nije donio odluku o usvajanju ili odbijanju istaknutih prigovora na dokaze. Naime, prema odredbi člana 254. stav 3. ZKP FBiH, ukoliko zakonom nije drugačije propisano, o prijedlozima stranaka i branitelja odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća, ali iz ove ili neke druge odredbe navedenog zakona ne proizilazi da nepostupanje suda u skladu sa navedenom odredbom samo po sebi ima za posljedicu nezakonitost određenog dokaza. Uostalom ni u žalbi kantonalnog tužitelja se ne ukazuje na konkretnu zakonsku odredbu kojom je to propisano. Stoga, ovaj sud nalazi neosnovanim žalbene tvrdnje kantonalnog tužitelja da se pobijana presuda temelji na dokazima na kojima se ne može zasnivati presuda zato što je optužba uložila prigovore na određene dokaze i što o tim prigovorima nije odlučio prvostepeni sud u toku postupka i u pobijanoj presudi i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH

Kantonalni tužitelj u žalbi ističe da se pobijana presuda nije mogla zasnovati na iskazima okrivljenih S.T. i R.T. kao nezakonitim dokazima, jer je prvostepeni sud koristio zapisnike o ispitivanju okrivljenih S.T. i R.T. kao dokaze iako u konkretnom krivičnom postupku S.T. i R.T. nemaju status osumnjičenih niti optuženih nego se radi o oštećenicima. Međutim, iz obrazloženja pobijane presude ne proizilazi da je prvostepeni sud zapisnike o ispitivanju okrivljenih S.T. i R.T., iako ih je pobrojao u dokazima izvedenim u toku postupka (na strani 4. pasus drugi), koristio kao dokaze za utvrđenje relevantnih činjenica u pobijanoj presudi. Osim toga, s obzirom na činjenicu da se u žalbi kantonalnog tužitelja mogućnost korištenja navedenih dokaza ne analizira sa aspekta odredbe člana 11. ZKP FBiH koja se odnosi na zakonitost dokaza, ovaj sud nije bio u prilici da ispita osnovanost tvrdnji kantonalnog tužitelja da se pobijana presuda zasniva na dokazima na kojima se po odredbama

ovog zakona ne može zasnivati presuda i da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Kantonalni tužitelj smatra nezakonitim dokazom i Zapisnik o saslušanju svjedoka S.F. od 02.02.1993. godine jer, kako navodi u žalbi, taj svjedok nije saslušan i korištenjem tog dokaza odstupa se od neposrednosti u izvođenju dokaza. Također, prema navodima u žalbi, izjave svjedoka A.S.1 i S.F. nisu potpisane, niti imaju datuma, te su samim tim neupotrebljive kao dokaz. U žalbi se dalje navodi da su zapisnici o saslušanju navedenih svjedoka korišteni suprotno odredbi člana 288. stav 2. ZKP FBiH.

Međutim, u žalbi kantonalnog tužitelja se ne iznose argumenti za tvrdnju da je zapisnik o saslušanju svjedoka S.F. od 02.02.1993. godine nezakonit dokaz zato što navedeni svjedok nije neposredno ispitan na glavnom pretresu. Nadalje, kantonalni tužitelj u žalbi ne iznosi argumente u smislu koje odredbe ZKP FBiH bi ranije navedeni dokazi bili nezakoniti ako su izvedeni suprotno odredbi člana 288. stav 2. ZKP FBiH. Iz ove zakonske odredbe ne proizilazi da postupanje suprotno toj zakonskoj odredbi samo po sebi određeni dokaz čini nezakonitim. Iz navedenih razloga, ovaj sud nije bio u prilici da ispita osnovanost žalbene tvrdnje kantonalnog tužitelja da je pobijana presuda zasnovana na nezakonitim dokazima, odnosno na dokazima na kojima se presuda ne može zasnivati i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Takođe se žalbom kantonalnog tužitelja ne ukazuje shodno kojoj zakonskoj odredbi su „neupotrebljivi“ kao dokazi izjave svjedoka A.S.1 i S.F. zato što su nisu potpisane i što nemaju datume. Naime, odredbom člana 11. stav 2. ZKP FBiH propisano je da sud ne može zasnivati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih Ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama tog zakona. Kako u žalbi kantonalnog tužitelja nisu sadržani navodi koji bi ukazivali na navedene povrede ovaj sud nije bio u prilici da ispita osnovanost tvrdnji kantonalnog tužitelja da su zapisnici sa izjavama ranije navedenih svjedoka neupotrebljivi kao dokaz i da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Osim navedenog, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da se ta presuda ne temelji na ocjeni navedenih dokaza (iako su ti dokazi pobrojani na strani 4. obrazloženja presude), a niti to slijedi iz razloga datih na strani 13. obrazloženja, na koju se ukazuje u žalbi kantonalnog tužitelja. U tom dijelu presude prvostepeni sud navodi da je izvršio uvid u spis Okružnog vojnog suda u Travniku IK ..., a ne i u zapisnike o saslušanju svjedoka S.F. i A.S.1. Na osnovu tog uvida prvostepeni sud je zaključio da su S.T. i R.T. bili pritvoreni radi vođenja krivičnog postupka pred Okružnim vojnim sudom u Zenici i da su nakon što je taj postupak okončan bili razmijenjeni.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH kantonalni tužitelj u žalbi navodi da je prvostepeni sud propustio da obrazloži iskaz oštećenog i da ga cijeni pri donošenju pobijane presude, te da u pobijanoj presudi nisu dati dovoljni razlozi o odlučnim činjenicama u odnosu na radnje koje je počinio optuženi prema oštećenom. Međutim, prema odredbi člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. Stoga, ako u presudi nisu dati dovoljni razlozi o odlučnim činjenicama zbog toga se prvostepena presuda ne može pobijati

zbog navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka. Ovim navodima se ustvari osporava pravilnost i potpunost činjeničnih utvrđenja suda u pobijanoj presudi.

U žalbi kantonalnog tužitelja se ističe da je prvostepeni sud propustio, u skladu sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH, izvršiti savjesnu ocjenu svih dokaza i u njihovoj međusobnoj vezi te da je to moglo imati uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude s obzirom na sadržinu tih iskaza koja se u žalbi navodi, čime se ukazuje da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH. Obrazlažući navedene tvrdnje kantonalni tužitelj je u žalbi sasvim određeno naveo slučajeve u kojima je prvostepeni sud pri ocjeni iskaza oštećenog R.T. i iskaza svjedoka J.T. i Z.P. propustio cijeniti pojedine dijelove iskaza tih svjedoka, koje se odnose na radnje optuženog kojima su nanesene povrede oštećenom R.T. i drugim licima. Usljed toga je, prema navodima u žalbi, izostala savjesna ocjena njihovih iskaza kao i ocjena iskaza ostalih svjedoka pojedinačno i u međusobnoj vezi sa ostalim dokazima. Kantonalni tužitelj u žalbi posebno ističe da je prvostepeni sud iskaze svjedoka J.T. i Z.P. posmatrao isključivo kao posredne dokaze i da ih zbog toga nije doveo u vezu sa iskazom svjedoka oštećenog R.T. iako je, prema stavu kantonalnog tužitelja, vidljivo da ovi iskazi potkrijepljuju iskaz oštećenog i ukazuju na optuženog da je tukao i nanosio povrede oštećenom.

Ovi žalbeni navodi kantonalnog tužitelja su, po ocjeni ovog suda, osnovani.

U obrazloženju svoje presude prvostepeni sud navodi sadržinu iskaza svjedoka Z.P. koji je izjavio da je njegov otac pominjao S.M. koji ga je non stop tukao, kao i iskaz svjedoka J.T. koji je u svojoj izjavi bio izričit da su ih (njegovog oca S.T. zajedno sa R.T.) po dolasku u T., A.K. i S.M. svakodnevno tukli svim i svačim. U vezi sa iskazima pomenutih svjedoka prvostepeni sud navodi da su, pored ostalog, ovi svjedoci u svojim iskazima iznosili posredna saznanja, odnosno da su imali posredan izvor informacija koje zbog smrti osoba koje su ih prenijele (P.P. i S.T.) nije moguće provjeriti, niti je moguće provjeriti iskaz svjedoka J.T. koji je takođe umro. Nadalje, prema navodima prvostepenog suda u pojedinačnim iskazima navedenih svjedoka ima određenih nelogičnosti i nepreciznosti pa taj sud zaključuje da „razina pouzdanosti ovakvih dokaza nije takve kvalitete da bi se sa potrebnim stupnjem pouzdanosti moglo nedvojbeno zaključiti da je optuženi S.M. počinio kazneno djelo i u odnosu na oštećene P.P. i S.T.“. Kako iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud iskaze navedenih svjedoka propustio cijeniti u vezi sa ostalim dokazima, posebno da je pomenute dijelove iskaza svjedoka J.T. i Z.P. u kojima su se oni izjašnjavali u vezi sa radnjama optuženog preduzetim prema oštećenim, propustio cijeniti u odnosu na iskaz oštećenog R.T. koji se izjašnjavao na pomenute okolnosti, te budući da se navedeni dijelovi tih iskaza odnose na odlučne činjenice, ovaj sud nalazi da se osnovano žalbom kantonalnog tužitelja ukazuje da prvostepeni sud nije postupio u skladu sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH i da je to moglo biti od uticaja na donošenje pravilne i zakonite presude. Stoga je takvim postupanjem prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Žalbom kantonalnog tužitelja se potom ukazuje da je na glavnom pretresu dana 25.04.2016. godine svjedoku oštećenom R.T. predočen dio iskaza od 20.12.2011. godine sa zapisnika CJB B., i to samo u dijelu gdje se navodi da ga je optuženi poslije skakanja udario nogom, a da prvostepeni sud analizira kompletnu izjavu oštećenog iz istrage i u onom dijelu koji nije bio predočen svjedoku oštećenom (u kome svjedok samo jedan put pominje optuženog kao osobu koja ga je tukla i zlostavljala, a da pri tome navodi i niz drugih osoba koje su ga tukle i zlostavljale). Korištenje iskaza svjedoka oštećenog i u onom dijelu koji nije predočen svjedoku je, prema navodima kantonalnog tužitelja, suprotno odredbi člana 288. stav

1. ZKP FBiH, pa je time prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Prema stanju spisa i sadržini zapisnika sa glavnog pretresa od 25.04.2016. godine, kada je kao svjedok ispitan oštećeni R.T., slijedi da je ovom svjedoku predočen dio iskaza sa zapisnika od 20.12.2011. godine CJB B. u kome se on izjašnjavao o tome kako ga je udarao optuženi „Kada sam se sagnuo da obrišem pod isti mi je s obje noge skočio na leđa, a zatim bi me nastavljao udarati vojničkim čizmama po cijelom tijelu“, dok iz razloga datih u obrazloženju pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud svoj zaključak o tome da iskaz oštećenog R.T. kao svjedoka nije pouzdan i vjerodostojan, između ostalog, temeljio i na ranije pomenutom dijelu iskaza oštećenog sa zapisnika od 20.12.2011. godine koji mu nije predočen.

Dakle, prvostepeni sud je svoju presudu temeljio i na dijelu iskaza oštećenog kao svjedoka koji je dat u toku istrage iako oštećenom taj dio iskaza nije predočen na glavnom pretresu niti mu je, u smislu člana 288. stav 1. ZKP FBiH, omogućeno da u tom dijelu objasni ili pobije svoj prethodni iskaz. To dalje znači da se radi o dokazu koji nije iznesen na glavnom pretresu, a shodno članu 296. stav 1. ZKP FBiH samo na dokazima i činjenicama koji su izneseni na glavnom pretresu sud može zasnovati presudu. Budući da je prvostepeni sud svoje odlučne činjenične zaključke zasnovao na dijelu iskaza svjedoka oštećenog iz istrage koji nije iznesen na glavnom pretresu i svjedoku oštećenom omogućeno da u tom dijelu objasni ili pobije svoj prethodni iskaz, očito je da je povreda navedenih zakonskih odredaba, u konkretnom slučaju, mogla biti od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke suda. Stoga je, na taj način, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Imajući u vidu sve navedeno ovaj sud je djelimičnim uvažavanjem žalbe kantonalnog tužitelja, na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, donio rješenje kojim je ukinuo prvostepenu presudu i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

S obzirom da je prvostepena presuda ukinuta djelimičnim uvažavanjem žalbe kantonalnog tužitelja zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, ovaj sud nije bio u prilici da ispituje osnovanost žalbenih navoda iz žalbe kantonalnog tužitelja kojim se prvostepena presuda pobija zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će ponoviti ranije izvedene dokaze, a po potrebi izvesti i druge, otklonit će bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje je ukazano u ovoj odluci, pa će, nakon brižljive i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, biti u mogućnosti da donese pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar,
Mevlida Šeta, s.r.

Predsjednica vijeća,
dr. Ljiljana Filipović, s.r.